

Zpráva o technické normalizaci 2020

Doc: 33-Domap-2018-20

Oblast: Domácí spotřebiče – Spolupráce s ČAS - TNK

Expert: Ing. Marie Živcová

Přehled hlavních témat aktuálních v letech 2018 - 2020

Hlavní témata: ekodesign, energetické štítky spotřebičů, plynové spotřebiče, smart spotřebiče, drony, kyberbezpečnost zařízení, robotické spotřebiče, opravitelnost spotřebičů, nabíjecí baterie, knoflíkové baterie (děti)

Program práce - předběžný návrh ročního pracovního programu Evropské unie pro evropskou normalizaci do roku 2021 (AUWP) Evropská komise každoročně oznamuje své podněty týkající se nových požadavků na normalizaci harmonizovaných a neharmonizovaných norem. Konzultace i s ANEC – návrhy pro spotřebitele. (např. ekodesign a označování energií, baterie, dětské výrobky podle GPSD,). Podle požadavku ANEC na vyjádření členů WG DOMAP bylo poskytnuto stanovisko 30. 6. 2020:

We support the attached Commission proposals and have no comments or additional requests. They contain important and necessary standardization requirements for consumer safety. I support revisions of existing standards and new topics according to new mandates (electrical safety testing of appliances, compliance with ecodesign requirements, WEEE,) I agree with the Upcoming revised.

ANEC - WG DOMAP – spolupráce KaStan/SČS v návrhu stanovisek ANEC k evropským normám pro domácí spotřebiče s důrazem na bezpečnost.

Prevence úrazů od el. zařízení a spolupodílení se na projednávání evropských předpisů a směrnic pro zajištění ochrany spotřebitele.

Sběr dat případů požárů zařízení od baterií (spotřebiče, auta, hračky), nabíjecí stanice, – materiál ANEC – problém nabíječky mobilů a jiných zařízení. ANEC požaduje univerzální jednotnou nabíječku – diskuse v jednotlivých státech EU, zatím bez dohody.

CENELEC je proti povinným společným nabíječkám z různých důvodů, včetně bezpečnosti. ANEC nesouhlas s postojem CENELEC. ČR jednotnou nabíječku podporuje.

ANEC DOMAP je aktivní zejména v projednávání a konzultacích ke směrnici LVD vstup ANEC do veřejné konzultace o hodnocení směrnice o nízkém napětí (LVD) 2014/35/EU.

Vztah mezi legislativou a normalizací Guide CLC 29 – Teploty povrchů a norem pro spotřebiče např. toasty aj. Podpora ANEC.

Projednávané dokumenty – témata

Kybernetická bezpečnost spotřebičů

Požadavky spotřebitelů na kybernetickou bezpečnost, která by měla být řešena v normách pro výrobky, výzva odborníkům, vypracovat seznam požadavků spotřebitelů pro tzv. smart appliances. Studie DIN Consumer Council.

Ekodesign

Evropská komise uvažuje o revizi rámcové směrnice o ekodesignu, jejím rozšíření na neenergetické výrobky a přidání dalších kritérií udržitelnosti. (Sustainable Products Initiative roadmap).

Pro el. zařízení jsou vznášeny stálé požadavky na použité materiály z hlediska trvanlivosti, recyklace a opravitelnosti zařízení, nově smartphony a nová IT zařízení.

Začlenění materiálové účinnosti do norem CLC TC 116, TC 59X –revize dokumentů (návrhu norem, změny).

Požadavek na přezkoumání Ekodesign Direktivy diskuse i na virtual meetingu DOMAP / SUSTAINABILITY- nově zařazení společných kritérií i pro chemickou bezpečnost. O jaké výrobky je potřeba rozšířit požadavky na ekodesin.

Opravitelnost spotřebičů

Evropská komise zkoumá možnost vytvoření systému hodnocení bodů pro opravu, který by informoval spotřebitele o opravitelnosti spotřebičů spojených se spotřebou energie. (vstupní info e-mail 24.4.2018)

Společné výzkumné středisko (JRC) Evropské komise v současné době rozvíjí systém hodnocení bodů pro opravitelnost, aby zhodnotil opravitelnost a případně i modernizaci výrobků. Evropská komise pak může vyvinout značku pro opravitelnost - kterou bude možné uvést na energetickém štítku - a poskytne spotřebitelům informace o opravách v místě prodeje.

V této souvislosti Evropská komise sdílela dotazník, aby shromáždila názor zúčastněných stran na toto téma. ANEC spolu se sesterskou organizací BEUC odpověděli na dotazník částečně, neboť některé otázky jsou velmi technické. Existují obecné otázky ohledně toho, jak by mohl být obecně rozvíjen scoringový systém, stejně jako konkrétní otázky týkající se případových studií jednotlivých spotřebičů. Generický přístup bude testován na tři konkrétní skupiny výrobků a bude přizpůsoben tak, aby zohledňoval jejich specifika: Laptopy, vysavače a pračky.

Zjištění z tohoto dotazníku budou použita jako součást počátečního průzkumu pro analýzu a vývoj scoringového systému pro hodnocení schopnosti výrobků opravovat nebo modernizovat. Tento výzkum bude spojen s návrhem zprávy, na níž budou konzultovány zúčastněné strany v červnu roku 2018 a ve kterém bude předložen návrh s jednou nebo více možnostmi bodovacího systému. Na webové stránce projektu je možné se zaregistrovat a získat detailní informace o projektu.

V této souvislosti ANEC společně se sesterskou organizací BEUC vypracoval poziční dokument o tom, jak celkově napomáhat opravám výrobků, včetně doporučení ohledně systému bodování pro opravy zaslán - 1.10.2018 k vyjádření do 24. 10. 2018. V tomto dokumentu, který je věcný a konkrétní, jsou uvedena a rozvedena obecná doporučení jak podpořit opravu výrobku např. zlepšení práv spotřebitelů prostřednictvím směrnic o prodeji spotřebitelům zvýšení požadavků na odolnost v rámci ekodesignu.

Revize směrnice LVD - Low Voltage Directive 2014/35/EU

Byla zahájena diskuse o možné revizi směrnice o zařízeních nízkého napětí, určená k tomuto CLC/BTWG 143-1.

Je potřeba dále diskutovat o dalších oblastech ke zlepšení (dolní mez napětí, zástrčky a zásuvky, vztah k RED), uvedeny jako jednotlivé body programu. Účastníci mají připravit zadání pro každé z těchto témat.

ANEC viz ANEC-DOMAP-2019-G-024) podporuje snižování napětí na nulu. Výrobky s lithiovými bateriemi (měly problémy s napětím pod 50V), svítidla v bazénech (6 V) jsou příklady produktů, které by měly být stále kryty LVD. Mezní hodnoty napětí byly ze směrnice RED odstraněny, aby zahrnovaly VŠECHNA rádiová zařízení.

Na snížení limitu napětí pod 50V není zatím u účastníků (tj. CEN / CLC a průmysl) shoda a diskuse probíhá.

Soubor norem EN 60335 - Požadavky na bezpečnost domácích spotřebičů

Stále probíhá revize několika částí 2 IEC 60335 jsou navrhované požadavky ke zvýšení bezpečnosti dětí a starších osob a osob se zdravotním postižením pro konkrétní spotřebiče např. grily, toasty, mixery, el. sporáky, kuchyňské stroje apod. Jedná se zvláště o teplotní limity povrchů, odolnost proti teple a ohni, indikátory funkce, ovládací prvky, použití zkušební sondy a přítomnost dětí. K jednotlivým návrhům norem, ANEC zaujal stanovisko popř. vypracoval svoje návrhy ve spolupráci s mezinárodními spotřebitelskými organizacemi tak, aby spotřebitel byl dostatečně ochráněn.

Inteligentní domácí spotřebiče (Smart appliances - CENELEC TC 59 X WG 7)

Tato činnost je zatím ve stadiu úvah a diskusí, jelikož činnost dálkového ovládní spotřebičů bude limitována nejen bezpečností výrobku ale i ochranou přenesených dat. Jedná se o novou technologii, kde tato robotizace může pomáhat i starším lidem ale může skrývat i nebezpečí u dětských hraček. Pracovní skupina DOMAP vyjádřila potřebu vytvořit projektový tým v rámci ANEC a doporučuje uspořádat samostatnou schůzku a definovat, jak se s touto otázkou zabývat při návrhu norem. SČS tuto činnost podporuje i prostřednictvím členství v TNK 33- Domácí spotřebiče.

Kyberbezpečnost (Cybersecurity for connected products)

V návaznosti na zprávu a průzkum, vypracoval ANEC/BEUC návrh společného postoje o kybernetické bezpečnosti souvisejících výrobků (e-mail 17.1.2018). Cílem práce je představit postavení spotřebitele v oblasti bezpečnosti spojených výrobků. Bezpečnost by měla být předpokladem pro uvedení propojených výrobků na trh a měla by být zajištěna po celou dobu životnosti výrobku.

Drony

Zavedení regulačního rámce pro provoz dronů - Bezpilotní provoz systému letadel v otevřené a specifické kategorii. Po řadě zranění osob v terénu, včetně dětí, ANEC vítá iniciativu Komise na vytvoření regulačního rámce v oblasti letectví, který zajistí bezpečné používání všech druhů letounů.

ANEC se zaměřuje na myšlenky, jak v tomto ohledu chránit spotřebitele.

Řešení by mohlo být ve vývoji norem, včetně snadno srozumitelných informací o zákonech a neshodách.

U většiny návrhů zásadnějších požadavků požádal WG DOMAP o podporu na národní úrovni u navrhovaných norem a změn, které se týkají ochrany spotřebitele a které pak byly konzultovány s ČAS a následně podpořeny. Příklady podpory:

prEN IEC 60335-2-11/prAA Household and similar electrical appliances - Safety - Part 2-11: Particular requirements for tumble dryers (see ANEC-DOMAP-2020-G-026)

prEN IEC 60335-2-9/prAA 'Particular requirements for grills, toasters and similar portable cooking appliances' (see ANEC-DOMAP-2020-G-033)

FprEN 60335-2-105:2019 'Particular requirements for multifunctional shower cabinets (IEC 60335-2-105:2016, modified)' (see ANEC-DOMAP-2020-G-030)

prEN IEC 60335-2-40:2019/FprA11:2020 Household and similar electrical appliances - Safety - Part 2-40: Particular requirements for electrical heat pumps, air-conditioners and dehumidifiers (see ANEC-DOMAP-2020-G-031)

FprEN 60335-2-21 „Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely - Bezpečnost - Část 2-21: Zvláštní požadavky na akumulární ohříváče vody“, která je v současné době k formálnímu hlasování (FV) s termínem hlasování do 3. července.

ISO/IEC Guide 51: systematic review - draft ANEC reply

Position on Ecodesign and Energy labelling for local space heaters

Room heaters / Lawn & garden machinery - draft ANEC input - for your approval

Ondol mattresses: lobbying request for POSITIVE vote on FprEN 60335-2-111

Projednávání dok N 1328 - Maintenance of ISO 7010 – New safety sign proposals from NEN

Draft Work Programme 2020 of the ANEC DOMAP WG: for approval- Space heating appliances: draft ANEC input on revision of Mandate M/129

IEC 63008: 201X (59/683 / CDV) (EQV) "Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely - Dostupnost ovládacích prvků, dveří, vík, zásuvek a rukojetí"

EN 60335-1:2012/FprA1:2018 Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely – Požadavky na bezpečnost – požadavky pro komponenty a připojení k síti,

EN 60335-1:2012/FprA1:2018 Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely – Požadavky na bezpečnost – požadavky na baterie a připojení napájení a vnější ohebné kabely

Pokud je z ANEC předložen požadavek podpory nesouhlasu s navrženou normou (určitá ustanovení, zkoušky), je věc konzultována se smluvním zpracovatelem ČAS, který zajišťuje a projednává stanoviska ČR v IEC, CLC pro domácí spotřebiče. Pokud je jeho stanovisko odlišné, vyjádření do ANEC nezasíláme. Nemáme silné argumenty nesouhlas podpořit. Příklad:

prEN IEC 60335-2-7: 2020 / prAA „Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely - Bezpečnost - Část 2-7: Zvláštní požadavky na pračky“,

Nesouhlas ANEC z důvodů použité zkušební metody sondou v odkazu na IEC 61032.

Virtual meeting – zasedání WG DOMAP 7.- 8. října 2020

ANEC-BEUC - prezentace k přezkumu Směrnice pro ekodesign – rozšíření působnosti směrnice, kritéria udržitelnosti apod.

Spolupráce ANEC-BEUC aktivity ekodesign- energetické štítky.

Spolupráce na normalizačních pracích pro energetické výrobky (spotřebiče) – Informace členů ANEC v komisích CENELEC TC 59X a příslušných WG – vysavače, pračky, sušičky, myčky, robotické vysavače , které se zabývají zkouškami spotřebičů.

Info CEN-CENELEC/JTC 10- aspekty materiálové účinnosti, energetické účinnosti, (úspora), spolupráce s komisemi IEC.

Info členů ANEC v IEC TC 61/WG 49 – Bezpečnost spotřebičů – Cirkulární ekonomika a materiální účinnost.

Nová WG - téma obavy spotřebitele, lze očekávat zvýšení na trhu počtu recyklovaných komponentů nebo dokonce kompletních výrobků, kterým byla nějakým způsobem prodloužena životnost. Úkolem této nové pracovní skupiny je zvážit, jaké bezpečnostní požadavky by se měly vztahovat na opětovné použití (jako recyklované, renovované atd.) elektrické výrobky pro domácnost a související součásti. Významný dopad na bezpečnost výrobku.

Aktivity EU - Diskuse EEPLIANT: EEPLIANT je celoevropská akce dozoru nad trhem ke kontrole souladu výrobků s právními předpisy o energetické účinnosti. Vybrány – mrazničky, profi mrazáky a zařízení v pohotovostním režimu (standby) – zkoušky odpadu, emisí.

Info členů ANEC v IEC TC 61/WG – teploty povrchů, mechanická a el. bezpečnost apod.

Nové normy a revize základního souboru norem EN 60335 pro jednotlivé druhy spotřebičů

Info Pracovní skupiny Komise pro směrnici o zařízeních nízkého napětí LVD, revize směrnice o strojních zařízeních.

Technické normalizační komise ČAS - koordinace se zájmy spotřebitelů při tvorbě evropských technických norem

Práce v technických normalizačních komisích (TNK 33, 67, 87,2 1, 26, 90) spočívá v uplatňování požadavků na bezpečnost výrobků a tím i ochrany spotřebitele v řešených normalizačních otázkách a to jak v návrzích na vypracování národních, evropských a mezinárodních norem tak i v návrzích na vypracování jiných normalizačních úkolů/projektů. Aktivní účast na projednávání dokumentů mezinárodní a evropské komise pro normalizaci IEC, CLC má za účel zapojení zájmů spotřebitelů do normalizace právě prostřednictvím TNK.

Nejvíce témat zahrnuje spolupráce s TNK 33 – domácí spotřebiče a ruční nářadí. Vzhledem k členství v pracovní skupině pro domácí spotřebiče ANEC (WG DOMAP) informuji na každém zasedání TNK o činnosti WG o uplatňování strategie ochrany spotřebitele v jednotlivých návrzích norem z pohledu ANEC, kde je kladen důraz zejména na bezpečnost výrobků. Konzultuji stanoviska ANEC k dokumentům s členy TNK, zejména se zpracovatelem příslušných komisí CLC (TC 61, 59) pro domácí spotřebiče, pokud se jedná o jejich podporu nebo odmítnutí nějakého návrhu.

TNK 67 „světelné zdroje, svítidla a jejich příslušenství“; zasedání dne 19. března 2019 – účast zajištěna. Rozsah působnosti TNK se vztahuje na světelné zdroje, svítidla a přídatné komponenty pro které navrhuji a vytvářejí technické normy technické komise IEC a CLC (IEC TC 34, CLC 34Z). Z pohledu zájmu ochrany spotřebitele je cíleným zájmem prosazování bezpečnosti jak před úrazem el. proudem, tak před nebezpečím mechanického úrazu. Předmětem je i environmentální bezpečnost (energetická náročnost, životnost, recyklace) zejména u světelných zdrojů.

TNK 26 - spotřebiče na plynná, kapalná a pevná paliva; rozsah působnosti se vztahuje na normy pro bezpečnost při používání plynových spotřebičů (sporáky, grily - CEN TC 281).

TNK 87. „audiovizuální technika a ekodesign“; rozsah působnosti TNK se vztahuje na audiovizuální techniku, informační technologii, elektroakustiku a ekodesign, pro které navrhuji a vytvářejí technické normy technické komise IEC a CLC (IEC TC 100, 29,111, CLC TC 100X, 111X). Pro SČS je důležitá návaznost informací ANEC WG „Design for All“ do této TNK a zpětně při projednávání obecných stanovisek souvisejících s evropskými dokumenty týkající se ecodesignu a environmentálních aspektů spotřebičů.

TNK 90 - kotle pro ústřední vytápění; normalizace oboru kotlů pro ústřední vytápění (rozčleněné podle výkonů do 70 kW, od 70 kW do 300 kW a vyšších výkonů), na pevná, kapalná i plynná paliva včetně elektrokotlů a kotlů na odpadní teplo a terminologie. (CEN TC 269).

TNK 21 – terminologie v elektrotechnice. TNK se zabývá řešením terminologických otázek ve všech oborech elektrotechniky, překladem slovníků IEC, vydávaných v IEC TC 1 a projednáváním návrhů nových termínů projednávaných v mezinárodní elektrotechnické komisi. Účast v této TNK svým zaměřením navazuje na ostatní TNK.

KaStan se účastní projednávání dokumentů v technických komisích IEC TC 3, ISO TC 145 pro grafické značky na předmětech, bezpečnostní informační značky (spolupráce s ESiCCO Plzeň – p. Rýmus) zejména návrhy nových značek IEC 60417 pro el. zařízení a ISO 7010 pro veřejné informační značky.

V období 2020 se žádná zasedání neuskutečnila vzhledem k pandemické situaci na jaře i na podzim. Projednávání dokumentů a diskuse k tématům, připomínky k dokumentům probíhají korespondenčně. V roce 2019 zajištěna účast (ING. Živcová) se zasedání WG DOMAP 16. - 17. 10. 2019 v Helsinkách.